

Fortjeneste har før været saaledes, at de ere blevne trufne af den overordentlige Skat, og da ingen af dem eier en Fodbreds Land, ere de ogsaa i højeste Grad blevne trufne af Krigs-skatten paa Baver. Fabriken kan ikke bestaae uden Blegieriet, og Blegieriet kan ikke drives uden Vand. Hvorfor berøve 100 hæderlige Skatteydere deres Erhverv, da det dog ikke er nødvendigt? Ved Udby og Lækkende Skov findes der ikke een men mange Søer ganske tæt ved hinanden; der er ingen Mølle eller noget Fabrik, som staaer i Forbindelse med dette Vand, det er kun Fisseriet og Sagten, der give disse Søer en vis Værdi. Fisserierne ville ingen Skade tage ved, at Vandledningen føres derfra, thi Vandet vil ikke svinde i nogen Grad, som er værd at tale om, og hvormegen Pris Tieren end kan sætte paa Sagten, hvor ugerne han end vil see Andres Eiendomme inde i sine Skove, troer jeg dog, at han i dette Tilfælde vil vise sig imødekommende. Men nu siges det ubtryffelig i Motiverne, at denne Vandbeholdning ikke er undersøgt, slet ikke er prøvet; derimod siges der, at Udby Sø er circa 1 Mil fra Anstalten, altsaa 24,000 Fod, medens Hulemose Sø kun er 18,000 Fod derfra, samt at Vandet fra Hulemose Sø kan føres ind i Anstaltens 2den Etage. Men Udby Sø ligger langt højere, det tør jeg dristig sige, thi det kan sees med det blotte Øie; intet Menneske, han maa være nok saa gammel, har nogensinde seet Vandet synke i Udby Søer, derimod har jeg selv med disse mine Dine baade i 1834, 1836 og 1865 seet Hulemose Sø forvandlet til en complet Muddergroft. Der siges fremdeles i Motiverne, at Vandledningen er calculeret til at koste 28,000 Rd., og at 12,000 Rd. vil være en passende Erstatning for Vandkraften; det er altsaa 40,000 Rd. Vandledningen fra Udby er 6,000 Fod længere end den fra Hulemose, den vil altsaa koste noget over 37,000 Rd.; men da Vandet paa Overdrevet, hvor intet Menneske boer, ingensomhelst Betydning har, skulde det da virkelig blive kostbarere at forsyne Anstalten fra Udby? Dette kan jeg ikke forstaae; jeg er fuldstændig overbeviist om, at Expropriation ikke behøves, men førend man strider til at tage en Mand's Eiendom med Magt, og førend man gjør 100 Arbejdere brødløse, er det vel Umagen

værd at undersøge Forholdene nærmere. Jeg troer, at man kan dristig udvide Sindsfygeanstalten ved Vordingborg, den vil nok faae Vand; men jeg troer ikke, at man bør skride til Expropriation, saalænge Terrainet ikke er bedre undersøgt, end det er. Den ærede Ordfører har lagt saa overordentlig Vægt paa Vand i Tilfælde af Udsvaade; men ligger da Stranden ikke lige saa nær? Jeg tør sige, der er ikke saa langt dertil som herfra til Kongens Nytorv. Men vil man have Vandet op saa høit som muligt i Bygningen af Huset, saa kan man jo gaae til Udby. Da imidlertid det hele Udvalg er enigt, har jeg naturligviis ikke noget Haab om, at mit Endringsforslag vil gaae igjennem, og jeg maa derfor rette den Bøn til den høitærede Minister, at han vil lade sig det være magtpaaliggende at vaage over, at der i denne Expropriationscommission kommer idetmindste Nogle af de meget saa sagkundige Folk, der findes her i Landet, og henstille, om det dog ikke skulde være muligt, at Erstatningen til Fabrikeierne bliver saa rigelig, at de kunne forelægge Fabriken andetsteds hen. Det maa jo være Regjeringen bekjendt, at foregaaende Regjeringer ikke alene have opmuntret, men ogsaa ved høie Præmier bevæget Arbejdere til at kaste sig over denne Virksomhed; jeg har selv været ansat ved Fabriken, og man vil finde min Collega og Formand paa Pensionslisten tilligemed andre Arbejdere, om der end var dem, der tænkte som jeg, at det var bedre at ernære sig selv, saalænge man kunde, end at tage mod Pension; men naar man nu gjør Arbejderne brødløse og kaster dem paa Gattigvæsenet, saa er det Synd.

Justitsministeren: Det ærede Medlem kan være overbeviist om, at jeg erkjender, det vilde være Synd, og Ingen vilde være længere end jeg fra at gjøre noget Saadant. — Jeg maa talke den ærede Ordfører for hans Udtalelse om den Maade, hvorpaa dette Lovudkast i det Hele er behandlet, og jeg haaber, at det høie Thing i denne Udtalelse vil see et Deviis for, at Regjeringen ikke har forelagt det, uden at en nøiagtig Undersøgelse har fundet Sted. Jeg har derfor just ikke meget Haab om, at en fornøjet Undersøgelse vil føre til et